Helsinki **25.10.2021**

RESERVILÄISLIITTO
Reservistförbundet

LAUSUNTO HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Reserviläisliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022. Reserviläisliitto ry on siihen liittyneiden maanpuolustusyhdistysten (327 kpl:tta) ja niiden jäsenten muodostama keskusjärjestö lähes 40 000:lla jäsenellään. Sen tehtävänä on toimia jäsenyhdistystensä aatteellisena ja toiminnallisena yhdyssiteenä valtakunnan turvallisuutta edistävää toimintaa tukien. Reserviläisliitto painottaa tässä lausunnossa samoja painopistealueita kuin aikaisemmassa lausunnossaan valtioneuvoston puolustusselonteosta.

Reserviläisliitto on jo edellisen selonteon yhteydessä esittänyt puolustusmäärärahojen nostamista noin 2,9 prosenttiin bruttokansantuotteesta ja haluaa korostaa edelleen määrärahojen riittävyyttä jatkossakin resurssien kasvattamiseksi, jotta nyt asetetut tavoitteet toiminnan ja valmiuden ylläpitämiselle pystytään turvaamaan. Vuonna 2021 puolustusmenot ovat noin 2,1 prosenttia BKT:stä sisältäen strategiset hankkeet.

Paikallispuolustuksen kehittäminen osana koko maan kattavan sotilaallisen suorituskyvyn kokonaisuutta on Reserviläisliiton mielestä pitkään odotettu muutos ja erittäin tervetullut linjaus selonteossa. Liiton näkemyksen mukaan uudistuksen yhteydessä reserviläisten kertausharjoitusten määrää pitäisi lisätä nykyisestä niin, että sodanajan joukkoihin sijoitettu reserviläinen osallistuisi kertausharjoitukseen vähintään joka viides vuosi.
Tällä hetkellä vain noin 6,9 % sijoitetusta reservistä eli 19 320 reserviläistä koulutetaan vuosittain. Tämä tarkoittaa sitä, että nykyisellä budjetilla reserviläinen pääsee keskimäärin joka kymmenes vuosi kertausharjoitukseen. Tavoite tulisi olla 56 000 reserviläistä vuodessa. Suorituskyvyltänsä vaativampiin tehtäviin sijoitettuja pitäisi pystyä kouluttamaan kerran vuodessa.

Kertausharjoitusmäärien lisäksi myös Puolustusvoimien vapaaehtoisten harjoitusten määrää on kasvatettava 50 000 vuorokauteen per vuosi. Vapaaehtoisilla harjoituksilla tuetaan reserviläisten kouluttautumismahdollisuuksia tukemaan omaa sodanajan tehtävää tai sijoittamattoman reservin osalta siihen pyrkimistä. Kohderyhmän pääpaino on kuitenkin paikallisjoukkoihin sijoitettu reservi. Esitetyllä vuorokausimäärällä n. 16 500 henkilöä voi kouluttautua vuosittain kolmen päivän ajan vapaaehtoisessa harjoituksessa. Tämä tukee myös Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen antaman yksilöllisen koulutuksen lisäksi joukkojen kouluttamista Puolustusvoimien toimesta.

Reserviläisliitto | Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki | (09) 4056 2040 | toimisto@reservilaisliitto.fi

Harjoitusvuorokausien määrän lisäksi henkilökohtainen ja joukkokohtainen taistelumateriaali sekä Puolustusvoimien kalusto on pystyttävä uusimaan ja päivittämään paikallisjoukkojen sekä operatiivisten joukkojen osalta ajantasaiseksi. Jatkuvat menojen leikkaukset heikentävät puolustuskykyä, sen ylläpitoa ja kehittämistä kaikissa puolustushaaroissa. Pitkällä aikavälillä määrärahojen riittävyys on ratkaisevaa, jotta hankinnat pystytään tekemään pitkän aikavälin suunnitelmien mukaisesti.

Paikallispuolustuksen ja asevelvollisuuden kehittämisen osalta liitto toteaa, että määrärahoja ja resursseja on kasvatettava myös henkilöstömäärän osalta. Vuosien 2020–2022 välisenä aikana puolustushallinnon henkilöstömäärä tulee laskemaan 720 henkilöllä, mikä on kokonaismäärään nähden iso muutos. Puolustusvoimien henkilöstömäärän kasvattaminen viidensadan (500) sijaan lähemmäs tuhatta (1000) henkilötyövuotta kohti on sopiva määrä pitkän aikavälin tähtäimellä. Henkilöstövajetta voidaan kuitenkin nopeammin korvata sopimussotilailla ja aliupseerien koulutuksella. Liitto korostaa myös henkilöstön jatkuvan koulutuksen merkitystä toimintaympäristön muuttuessa sekä uusien menetelmien ja kaluston käyttöönotossa.
Resurssien lisääminen henkilöstömäärään parantaa myös Puolustusvoimien mahdollisuuksia suoriutua paremmin asevelvollisuuden ja paikallisjoukkojen rakenteen kehittämiseen ja uudistumiseen liittyvistä haasteista.

Reserviläisliitto korostaa, että määrärahoja on lisättävä myös tiedonhankintamenetelmiin, tietojärjestelmiin, tutkimus- ja kehittämistyöhön sekä innovaatiotoimintaan, mitkä parantavat ja turvaavat siviili- ja sotilastiedustelua sekä yleistä turvallisuutta Suomessa. Tässä korostuvat kriittisen osaamisen kehittäminen sekä digitalisaation ja sotilaallisen huoltovarmuuden turvaaminen. Liitto korostaa kokonaisturvallisuuden merkitystä myös puolustuksen kehittämisessä. Tähän liittyy selkeästi rahoituksen järjestäminen ja koulutuksen kehittäminen laaja-alaisesti yhteistyössä eri viranomaistoimijoiden kanssa.

Reserviläisliitto nostaa suureksi huolenaiheeksi sen, miten nuorille tietoisuus yleisestä asevelvollisuudesta ja sen perusteluista tuodaan paremmin esiin jo varhaisessa vaiheessa ennen asevelvollisuusiän alkamista. Tässä yhteydessä myös maanpuolustusjärjestöillä on tärkeä rooli viedä omilla toimillaan tietoisuutta eteenpäin ja ylläpitää maanpuolustustahtoa esimerkiksi vuosittain lukioissa järjestettävän Turpotietäjä-kilpailun ja reservin mentoritoiminnan kautta sekä myös paikallistason reserviläistoiminnan avulla.

Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemisen määrärahoja ei ole kasvatettu vuosiin. Vuonna 2022 maanpuolustusjärjestöjen kiinteään määrärahaan tulee jopa neljän prosentin vähennys verrattuna kuluvaan vuoteen. Reserviläisliiton osalta puolustusministeriön myöntämän tuen määrä on jo useita vuosia ollut 32 000 euroa, jolla katetaan liiton varsinaisen toiminnan kuluista vain nelisen prosenttia. Liitto toteaa, että

Reserviläisliitto | Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki | (09) 4056 2040 | toimisto@reservilaisliitto.fi

reserviläisjärjestöillä on suuri rooli maanpuolustustietoisuuden ja -tahdon ylläpitämisessä sekä reserviläisten koulutuksen ja kenttäkelpoisuuden tukemisessa. Määrärahan korotus on tässä kohdassa perusteltua nykyiseltä tasoltaan noin 30 % korotukseen.

Reserviläisliitto toteaa lopuksi, että uudessa selonteossa on otettu hyvin huomioon asevelvollisuuden, vapaaehtoisen maanpuolustuksen ja maanpuolustustahdon ylläpitämiseen liittyvät kehitystarpeet. Reserviläisliitto tukee näitä toimenpiteitä omalta osaltaan ja painottaa määrärahojen kasvattamista puolustusbudjetissa, ei niiden uudelleen kohdentamista.

Lisätietoa lausunnosta antaa Reserviläisliiton toiminnanjohtaja Minna Nenonen, p. 040 072 1412 ja minna.nenonen@reservilaisliitto.fi

Ilpo Pohjola
Puheenjohtaja
Reserviläisliitto ry

Minna Nenonen
Toiminnanjohtaja
Reserviläisliitto ry

Reserviläisliitto | Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki | (09) 4056 2040 | toimisto@reservilaisliitto.fi